

Tisztelt Megemlékezők!

Wlassics Gyula a magyar jogtudomány és művelődéstörténet kiemelkedő személyisége, korának tekintélyes politikusa volt. Egyetemi tanárként, jogtudósként, miniszterként, a főrendi ház elnökeként jelentős befolyása volt a magyar jogállamiságra, az oktatás, a közművelődés fejlesztésére.

Városvédő egyesületünkben, értesülve arról, hogy posztumusz Nagykanizsa Megyei Jogú Város Díszpolgára címét kapta meg, elhatároztuk, hogy tisztelegve életműve előtt megkoszorúzzuk a volt lakóháza falán lévő emléktáblát.

Tisztelt Emlékezők!

Wlassics Gyula 1852-ben Zalaegerszegen született, 2 éves volt, amikor a család Nagykanizsára költözött. Elemi iskoláit és a piarista gimnázium alsóbb osztályait is itt végezte el. Majd Budapesten gimnáziumban tanult tovább. Érettségi után jogi tanulmányokat folytatott Budapesten és Bécsben. Friss diplomával 1875-ben édesapja mellett törvényszéki gyakornokként helyezkedett el. Ügyvédi oklevele megszerzése után segédfogalmazó a királyi táblánál, majd az igazságügyi minisztériumba került. Később miniszteri titkár, fél év múltán pedig királyi főügyész helyettes lett. A büntető törvénykönyv előkészítő munkáiban való jelentős szerepe a szakmában elismerést hozott számára. Szaktudományi értekezései mellett főleg közjogi problémákkal foglalkozott, és számos tudományos esszét is írt. Publikációinak száma több százra tehető. 1886-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta.

1892-ben bekerült a képviselőházba (Csáktornya országgyűlési képviselője). 1895-ben a Bánffy kormányba kinevezték Vallás- és Közoktatásügyi miniszterré. Nyolc éves működése alatt a magyar iskolaügy és kulturális élet sokat fejlődött.

Mann Miklós Wlassics Gyula életműve c. tanulmányában, amely megjelent a Zalaegerszegi füzetek 8. számában, így összegez: „A Wlassics korszak mérlege: közel 1100 új állami népiskola, több mint 2500 új tanítóval. Több állami népiskolát állított fel, mint elődei együttvéve. Sok tekintetben Eötvös hagyományainak folytatója volt, az állami népiskolák egy részében biztosította az ingyenes oktatást. Létrehozta a Tanítók Otthonát. Tudatosan törekedett a népiskolák felső tagozatának, az ún. ismétlő iskoláknak gazdasági irányú fejlesztésére. Wlassics népoktatási politikájával összefüggésben ifjúsági iskolai könyvtárakat létesített.”

A kultúráról a gondolatai ma is aktuálisak, sokatmondóak. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Szövetségének közgyűlésén, elnökként mondta: „Ne feledjük el azt sem egy pillanatra is, hogy a kultúra a szellemi szabadság területe. A kultúra a versenyképesség területe. Itt védvámokat nem lehet felállítani. Itt a szellem ereje megy hódító útjára. Hatalommá itt csak a műveltség fajsúlya, ereje, mélysége és terjedelme lehet.”

Munkásságát számos kitüntetéssel ismerték el. 1916-ban bárói rangot kapott, 1926-ban a Magyar Érdemrend nagykeresztjét, 1930-ban az akkori legmagasabb kitüntetést, a Magyar Corvin-láncot is megkapta.

1892-től a MTA rendes tagja, 1898-tól 1901-ig másodelnöke volt. Irodalmi munkásságát az MTA nagyjutalmával ismerték el.

Zalaegerszeg és Nagykanizsa sem feledkezett el Wlassics Gyuláról. Szülővárosában emléktáblát avattak a Zrínyi Miklós Gimnáziumban, illetve születésének 150. évfordulóján tudományos emlékülést rendeztek, amelynek előadásai önálló kötetben jelentek meg. Itt olvashatjuk Kunics Zsuzsa kitűnő dolgozatát is A Wlassics család Nagykanizsán címmel.

Városunk is állított emléktáblát, és utcát is neveztek el róla. A városi könyvtár elnevezésekor felmerült – komoly esélyesként – Wlassics Gyula neve, de végül Halis István lett a névadó. Az új épületben viszont egy külön terem, a Wlassics Gyula helytörténeti gyűjtemény viseli a nevét.

Önkormányzatunk ez évi városnapi ünnepi közgyűlésén az adható legmagasabb kitüntetéssel posztumusz díszpolgári címmel ismerte el Wlassics Gyulát.

Vallom, remélem, önökkel együtt, hogy nekünk, kései utódoknak, tisztelőknek Wlassics Gyulára emlékezni elemi kötelességünk, munkásságát megismertetni pedig fontos feladatunk. Ebben segíthetnek a kiváló kanizsai helytörténészek, pedagógusok, könyvtárosok, muzeológusok.

Papp Ferenc Wlassics Gyula-díjas népművelő, egyesületi alelnök